

Cerkveni Glasbenik

Glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z glasbeno prilogo vred 5 kron, za cerkve ljubljanske škofije 4 krone, za dijake 3 krone.

Uredništvo in upraviništvo: Pred Škofijo št. 12, I. nadstr.

Cerkvenoglasbeni tečaj v Ljubljani.

(Od 3.—7. avgusta 1914.)

Cecilijino društvo za ljubljansko škofijo priredi letos v Ljubljani cerkvenoglasbeni tečaj, ki se bo pričel v ponedeljek 3. avgusta dopoldne ob desetih in trajal do petka 7. avgusta dopoldne. Vršil se bo v Marijanišču.

Cerkvenoglasbeni tečaj je namenjen v prvi vrsti organistom in cerkvenim pevovodjem, udeleže se ga pa lahko tudi duhovniki, učitelji in učiteljice, dijaki in dijakinje in prijatelji cerkvene glasbe sploh. Organisti dobe pri tečaju stanovanje in hrano v Marijanišču na stroške Cecilijinega društva; vendar bo pa te ugodnosti, zlasti kar se stanovanja tiče, moglo biti deležnih le omejeno število organistov. Kdor torej reflektira na brezplačno stanovanje in hrano, naj se k tečaju čim preje prijavi. Prijave sprejema uredništvo „Cerkvenega Glasbenika“.

Predavanja pri cerkvenoglasbenem tečaju bodo sledeča:

- a) Razlaga letošnje okrožnice prevz. gosp. knezoškofa ljubljanskega o cerkveni glasbi. (Čast. g. P. Hug. Sattner).
- b) Tradicionalna psalmodija. (Čast. g. Fr. Ferjančič).
- c) Zgodovina instrumentalne glasbe v cerkvi. (G. ravnatelj dr. J. Mantuani).
- d) Glasbeno oblikoslovje. (Gosp. ravnatelj Fr. Gerbič).
- e) Figuralno petje. (Čast. g. dr. Fr. Kimovec).
- f) Par poglavij iz harmonije. (Čast. gosp. Stan. Premrl).

Natančni spored tečaja objavimo v julijevi „Cerkv. Glasb.“ številki.

Obenem s cerkvenoglasbenim tečajem priredi Cecilijino društvo koralni tečaj za duhovnike, ki bo pa trajal le en dan, namreč celo sredo 4. avgusta dopoldne in popoldne in bodo gg. duhovniki imeli pri istem priliko se poučiti o novejšem takozvanem tradicionalnem koralu teoretično in praktično, kolikor jim je sploh potreba.

5. avgusta dopoldne ob desetih se bo vršil v Marijanišču občni zbor Cecilijinega društva, h kateremu naj bi prišlo poleg gg. organistov zlasti mnogo gg. duhovnikov. Udeleženci cerkvenoglasbenega tečaja ozi-

roma koralnega tečaja za duhovnike se bodo občnega zbora Cecilijinega društva posebno lahko udeležili.

Na dan občnega zbora Cecilijinega društva bo ob sedmih zjutraj slovesna sv. maša v stolnici, pri kateri bo pel stolni mešani zbor. Na dan sklepa tečaja bo tudi ob sedmih sv. maša v stolnici, pri kateri bodo peli udeleženci tečaja slovenske pesmi.

Reforma pevskega pouka po naših korih, seme- niščih in drugih cerkvenih zavodih.

(Piše dr. Frančišek Kimovec.)

(Konec.)

Sveda pa vsega tega nikakor ni mogoče doseči pri sedanjem splošno pičlo odmerjenem številu učnih ur za petje in pri sedanjem sistemu, ki je povečjem ta, da vsi bogoslovci hkrati prihajajo k pouku, zakaj pevski pouk mora biti individualen: vsakega učenca je treba posebej vaditi in poskušati, da se mu odpravijo napake pri nastavljanju glasu, da se mu glas izlika in izpili; vsakega posameznega je treba učiti zlasti v tem slučaju, če nima posluha — kakor pravimo — da se mu posluh vzbudi, to se pravi, da dobi čut za višino in nižino, da po tem občutu tudi sam more tvoriti tone določene višine oziroma nižine. S takim človekom je sicer veliko truda posebno izpočetka — saj me izkušnja uči, da marsikdo niti toliko čuta nima za tonovsko višino, da bi mogel le en ton, ki ki si ga sam izbere, v dotični višini obdržati; glas se mu ziblje gori in doli kakor čoln po razburkanih valovih — toda vendar je gotovo, da se da v štirih letih bogoslovja pri rednem in zlasti izpočetka individualnem pouku iz takega nepevca napraviti dober, soliden, zanesljiv pevec.

Za tak pouk zadostujeta pravzaprav za vsakogar dve tedenski uri. To je pa tudi tisti minimum, ki ga sv. Oče zahteva po vseh zavodih, ki imajo cerkveno vzgojo (po bogoslovskih in malih seme-niščih in celo po ženskih zavodih in šolah). Zraven tega pa kar moč hvali one predstojnike cerkvenih zavodov, ki so znali vpeljati za vse klerike brez razločka vsakdanje koralne in druge cerkveno-glasbene vaje — če tudi kratke. Po vseh zavodih pa morajo gojenci imeti na teden najmanj po dve uri resnega in koristonosnega glasbenega pouka. V te dve uri se pa ne smejo všteti skupne vaje za nastope.¹⁾

Da se more pouk individualizirati, je treba učence razdeliti po skupinah. Če si mislimo bogoslovce, je za tak posebni pouk po en letnik zvrhom dovolj, in vsaj prva dva letnika bi se morala vsekako še porazdeliti: bogoslovci z dobrim posluhom posebej, oni brez posluha posebej. Prav tako bi se morali tisti pevci iz višjih dveh letnikov, ki bi imeli še

¹⁾ Il regolamento per la musica sacra in Roma, (t. j. predpisi za cerkveno glasbo v Rimu); izdal jih je † kardinal Respighi po posebnem naročilu sv. Očeta z dne 2. februarja 1912.

premalo razvit posluh, iz drugih izločiti in poseben pouk dobivati. Ena ura na teden bi se morala odločiti za potrebne skupne vaje.

Na tak način bi sicer posamezni bogoslovec ne užival — po porabljenih urah merjeno — nič več glasbenega pouka, kot doslej, vendar pa bi bil uspeh brez dvoma neprimerno večji. Saj pri pouku, ko so zbrani vsi hkrati: tisti, ki znajo in tisti, ki nič ne znajo, ki še morda posluha nimajo razvitega, najboljši in najgorečnejši učitelj ne more doseči kdove kakih uspehov: če se ozira na one, ki so že nekoliko naprej v pevsko-glasbenem oziru, morajo na vsak način tisti zaostati, ki nič ne znajo; če se pa na te ozira, se pa boljši pri pouku dolgočasijo. Srednja pot je naravnost nemogoča in izključena; dočim se eni vadijo zadevati najprimitivnejše intervale, morda se mora učitelj truditi ž njimi, da jih do tega pripravi, da sploh določen ton vjamejo in obdržijo, dočim enim razlaga začetne pojme glasbenopevske teorije in jim izvablja prve artikulirane ali neartikulirane glasove, so drugi že lahko tako daleč, da brez težav tudi komplicirane intervale zadevajo, da imajo že glas izlikan, polnodoneč, dalekosegajoč, lepo zaokrožen, z eno besedo: za ene ali druge je čas takega skupnega pouka v brezličnih masah vsaj povečini izgubljen.

In še nekaj — se zdi — bi bilo potrebno: eno ali boljše dve tedenski uri določiti za one, ki imajo veselje do večje glasbene izobrazbe, ki bi se radi učili harmonije in kontrapunkta in nekoliko kompozicije. Koliko človek pri teh rečeh brez potrebe časa izgubi, če se sam s temi stvarmi ukvarja, pa nima učitelja, ki bi mu kaj pokazal in ga na napake opozoril; če bi se pa za slučaj tudi za take potrebe poskrbelo, bi se z veliko manjšimi časovnimi in duševnimi stroški veliko večji uspeh dosegel.

Na tak način bi se vzgajili tudi dobri, vsestransko podkovani glasbeno izobraženi duhovniki, ki bi bili zmožni v polni meri vršiti dolžnosti in posle novo vpeljanih cerkvenoglasbenih nadzornikov. To je pa skoro nemogoče, ako nadzornik nima precejšnje splošne glasbene izobrazbe. Vsekako mora vsaj kontrapunkt tudi še poznati in umeti. In zdeti se mi hoče, da bi po tem potu cerkvena glasba v naši ljubljanski škofiji v doglednem času prišla na idealni višek, ki ga ji je začrtal v svojem znamenitem cerkvenoglasbenem zakoniku „motupropriju“ z dnem 22. novembra 1903 sedanji sv. Oče Pij X.

* * *

To so ob kratkem misli, ki se porajajo same po sebi, če opazuješ sedanje — kljub vsemu napredku — še vedno nedostne — cerkvenoglasbene razmere.

Zasluge sv. Očeta bodo še le bodoči rodovi mogli dostojno ceniti, čeprav marsikje že sedaj — po desetih letih — n. pr. v Italiji in zlasti v Rimu pšenica od sv. Očeta zasejana jako bogato in veselo v klasje gre in dobro zori. Nikakor tudi ne moremo prezreti vse hvale vrednega truda c. kr. akademije za glasbo in predstavljajočo umetnost na Dunaju, ki si je stavila visoko nalogo: za ta vzvišeni namen izobražati primerne učitelje.

Nenavaden, edini slučaj se nam tu kaže: katoliška Avstrija — na čelu ji visoka c. kr. vlada — sprejema z visokega obzornika besedo sv. Očeta, se brzo odloči in to besedo hitro v dejanje izpremeni v odločni volji: pomesti s staro avstrijsko razvado in udušiti ukoreninjeno mnenje, češ, da je za cerkev vse dobro, da je za semenišča vsakateri in kakršenkoli pevski pouk zadosten in celo dober.

Seveda je resnično: ni bilo lahko za neznatno odškodnino dobiti primernih učnih moči — in vendar je vsak delavec svojega plačila vreden. Pevski pouk v teh zavodih, ki so brez dvoma najvažnejša torišča za glasbeno pevski pouk, saj je od njih v veliki meri odvisna splošna glasbena izobrazba vsega ljudstva, pevski pouk — pravim — se je smatral izvečine kot malo važno postransko opravilo s slabim zaslužkom in pouk se je tudi po tem principu vršil. Seveda častne izjeme niso izključene.¹⁾

Ker se je pa sedaj rodilo pravo spoznanje po eni plati o zaostalosti po drugi pa največji važnosti te stroke, in se je hkrati tudi dobra volja začela gibati, da se temu nedostatku odpomore, se bodo morala tudi sredstva najti, da se pevski pouk zlasti v bogoslovskih semeniščih dvigne na stopnjo, ki mu gre po njega cerkvenoliturgični, pastoralni in splošnokulturni pomembnosti; saj od dobro izobraženih duhovnikov, ki jih bo vodilo veliko glasbeno umevanje, bo izšla vsa reforma po naših korih in vseh cerkvenih zavodih. — Bog daj!²⁾

Tradicionalna psalmodija.

(Fr. Ferjančič.)

(Dalje.)

Četrty psalmovi ton.

IV. g

Be - á - tus vir, qui non á - bi - it in con - sí - li - o im - pi - ó - rum, †
 Ju - cún - dus ho - mo qui mi - se - ré - tur et cóm - mo - dat, †

et in vi - a pec - ca - tó - rum non ste - tit: * et in cá - the - dra
 di - spó - net ser - mó - nes su - os in ju - dí - ci - o: * qui - a in ae - tér -

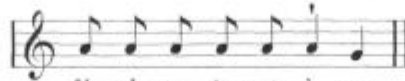
pe - sti - lén - ti - ae non se - dí - t.
 num non com - mo - vé - bí - tur.
 de ma - nu tu - a re - púl - sí sunt.
 in - du - xi - stí sú - per me.
 con - tur - ba - vé - runt me.
 et no - cte co - ram te.

¹⁾ Tako so se n. pr. možje, ki so v ljubljanskem semenišču petje poučevali, z vso vnemo in s celim srcem svoji nalogi posvetili in jo karseda vestno izpolnjevali in tudi lepih uspehov dosegali.

²⁾ Pričujoči članek je bil napisan kot klavzura na cerkvenoglasbenem oddelku c. kr. akademije za glasbo itd. Pridejanih je le par malenkostnih izprememb.

Sklepna kadenca je pri diferenciji „g“ (oziroma „c“) zelo enostavna, kajti od zvezdice dalje se poje vedno na istem tonu, tudi zadnji akcent ostane še na dominantni, na to pa se pade za veliko sekundo navzdol na zadnjem ali predzadnjem zlogu, kakor je zadnji akcent v psalmovi vrstici na predzadnjem ali tretpredzadnjem zlogu. Pri določanju te diferencije torej se ni lahko zmotiti; k večjemu je treba nekoliko paziti pri postranskih poudarkih, da jih obdržimo še na dominantni, n. pr.

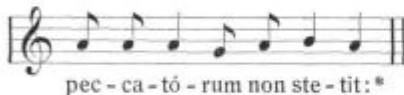

fá - ci - em tu - am à me.
prae - vé - ni - èt te.
gé - nu - i te.
pa - cem dè te.

Skušnja pa uči, da — kakor je ta diferencija priprosta — vendar nevešči pevci ne zadenejo prav lahko one velike sekunde; kaj radi zaidejo v malo terco.

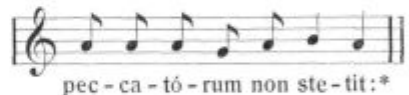
Težje je določiti in gladko peti nadaljne diferencije četrtega tona. Pri diferenciji E je treba poiskati zadnji akcent in tri zloge prej, izmed katerih imata prva dva po eno noto, tretji pa skupino dveh not („clivis“). Diferencija A (kakor tudi A*) pa obsega en akcent in tri pripravljalne note brez skupine. Ravno zaradi tega, ker je pri diferencijah četrtega tona toliko pripravljalnih not, je treba precejšnje vaje za gladko pevanje tega tona.

Tudi pri tem psalmovem tonu ne pozabiti na uže večkrat omenjeno pravilo, da se zategne samo motiv od zadnjega poudarka dalje; torej ne peti:

pec - ca - tó - rum non ste - tit:*

temveč:

pec - ca - tó - rum non ste - tit:*

Ravno tako ne peti:

pe - sti - lén - ti - ae non se - dit.

temveč:

pe - sti - lén - ti - ae non se - dit.

Gledé diferencije E je treba posebne pozornosti pri onih vrsticah, ki imajo zadnji poudarek na tretpredzadnjem zlogu, ker tedaj se mora besedilo tako-le podstaviti:

cantábo et psal - mum di - cam Dó - mi - no.
miserére me - í et ex - áu - dí me.
Dominus au - tem as - súm - psit me.
do - na e - is Dó - mi - ne.

Nekateri zgledi okrajšanih sklepnih kadenc pri diferenciji E:

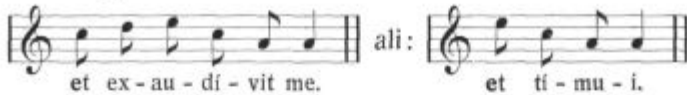

lú - ce - at e - is,

et ti - mu - i,

Pri diferenciji A:

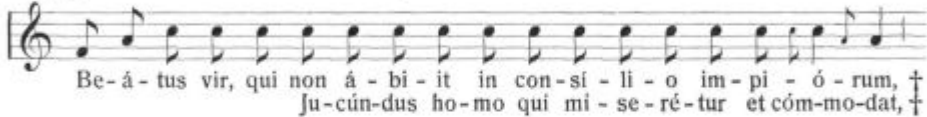

Magnificat in Benedictus imata initium in kadence kakor sicer psalmi; slovesnejši napev za ta dva kantika je pa ta-le:

Peti psalmovi ton.

v. a

Peti psalmovi ton ima samo eno diferencijo „a“. Initium obstoji iz treh posameznih not; na vsako pride po en zlog.

Srednja kadenca obsega en akcent, sklepna kadenca pa dva akcenta brez vsake pripravljalne note. Pri petem tonu torej ni težko določiti kadenc; treba je le pred zvezdico poiskati zadnji, ob koncu vsake vrstice pa predzadnji poudarjeni zlog. Nekoliko pozornosti je treba le zastran postranskih akcentov, n. pr.

Zadnja dva zgleda s hebrejskima besedama („Sina“, „Jacob“) sta nekaka izjema; ker se mora namreč hebrejska beseda v takih slučajih poudarjati na zadnjem zlogu, jo je treba tako podstaviti, kakor se vidi

v ravnokar navedenih zgledih. Isto bomo našli tudi še pri sedmem tonu, sploh tamkaj, kjer obsega sklepna kadenca dva akcenta.

Tudi pri petem tonu se pri enozložnih in hebrejskih besedah pred zvezdico uporablja „mediatio correpta“, n. pr.

ver-bum su - um Ja - còb:*
 ex Si - ón:*
 Je - ru - sa - lem:*
 De - us I - sra - el:*
 lo - cú - tus sum:*
 qui pó - tens est:*

Magnificat se v petem tonu poje na podoben način, kakor sicer psalmi:

Ma - gni - fi - cat á - ni - ma me - a Dó - mi - num.

Ravno tako tudi Benedictus:

Be - ne - dí - ctus Do - mi - nus De - us I - sra - el:* itd.

Na slovesen način pa se Magnificat od druge vrstice nadalje, kakor tudi Benedictus poje tako:

Et ex - sul - tá - vit spi - ri - tus me - us:*
 Be - ne - dí - ctus Dó - mi - nus De - us I - sra - el:* itd.

Pri hebrejski besedi „Israel“ se v tem slučaju ne uporablja „mediatio correpta“.

Od zvezdice dalje se poje kakor sicer pri psalmih petega tona.

(Dalje prih.)

Spomini na Zader.

(Piše organist Anton Grum.)

(Dalje.)

Na zelenem trgu stoji nadškočjska palača, velika in zelo zanimiva zgradba s starimi rimskimi spomeniki in napisi. Malo dalje pa štrli visoko v nebo starinski steber iz srednjega veka, ki je še videl križarje, kateri so nekoč mesto Zader oblegali in veliko historičnih spomenikov porušili, ko so mesto zavzeli.

Od omenjenega stebra je še kakih 50 korakov do stolne cerkve, najzanimivejše zgradbe iz srednjega veka, ki je posvečena sv. Anastaziju. Zvonik pa je moderen, zgrajen s prispevki in darovi Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. Slog je romanski. Nekaj posebnega je streha, ki je sezidana iz samega kamena in ima koničasto obliko. Od tod je prekrasen razgled po

celem mestu in okolici. Cerkev je v vsakem oziru zelo zanimiva zgradba. Zaradi visoko vdelenih majhnih oken je notranjščina zelo temna, vzlic temu pa napravi mogočen vtis, ker je prostorna, visoka in ima veliko starinsko vrednost. Oltarjev je 9. Pred glavnim oltarjem so na vsaki strani klopi za kanonike. Glavni oltar ima obliko velikega baldahina in je kamenit. Lepe so tudi starinske svetilke in razni okraski na počrnelem zidovju. Orgle imajo prastaro zunanost po italijanskem načinu. Piščali so zakrite z zaveso, le med igranjem odstranijo to zaveso, da pride glas do veljave. Intonacija in spremeni pa so izvrstni, kar ni čuda, če povem, da je tudi te orgle kakor izvečina po celi Dalmaciji rekonstruiral orglarski mojster Rieger.

V nedeljo, dne 10. avgusta t. l. sem bil v tej cerkvi pri slovesni maši, ki se začne ob 11. uri dopold. Pričakoval sem stolnici primerne petja in igranja na orgle, pa kako razočaranje! Orgle se oglase, pa ne s kakim mogočnim preludijem, ampak — s koračnico. Zdela se mi je, da slišim „Einzugsmarsch der Russen“. Organist je izvajal koračnico sicer res mojsterski, toda podala bi se v kakem kinematografu ali pa na plesu, ne pa v stolni cerkvi! Pa dalje. Introita nič. Peveca na koru, razen organista, nobenega. Zato pa se oglasi izpred oltarja enoglasni zbor kanonikov. Bila je popačena koralna melodija, ki je še nikdar nisem čul. Petje je enoglasno, vsi pojo na posluš, nekateri malo višje, drugi tudi pol tona nižje. Mislim, da bi stolna cerkev pač lahko preskrbela vsaj enega ali dva dobra pevca, ki bi na koru pela koral, kakor je predpisan. Saj je vendar v Zadru veliko Italijanov, ki imajo priznano izvrstna grla, ki bi bili drage volje pripravljene peti v cerkvi. Tudi Hrvatov, ki so dobri pevci, v Zadru ne manjka. — Pred „glorijo“ mesto kadence zopet poskočni preludij, istotako med vsakim odstavkom interludij, vse kot na „ohceti“. Pri zadnjem odstavku „glorije“ završe polne orgle s postludijem. — Gradual se ne poje. Organist igra mesto tega arijo iz „Il Trovatore“. — Credo se poje pravtako kakor Gloria. Isti preludij, inter- in postludiji. — Ofertorij se pred oltarjem reti-eira. — Sanctus pa so še precej dostojno peli. — Od Sanctusa do „Pater noster“ organist igra deloma s tilimi, deloma z močnejšimi spremeni in tremolom. Zopet arija iz Verdijeve opere Aida. — Organist igra tudi med povzdigovanjem; čim bolj poskočno, tembolj ljudem ugaja. To je običaj po celi Dalmaciji z malimi izjemami le tam, kjer je že prodrla cecilijanska ideja in prava cerkvena glasba. — Tako je bilo tudi na Kranjskem do pred kakimi 35 leti navada, na kar se še jaz spominjam. Takrat so „šomaštri“ igrali osobito ob „žegnanju“, kadar je bil „ofer“, take marše, da je ljudi kar prizdigovalo. Spominjam se še dobro, kako so stoječ v vrstah, drug drugemu položili roke na rame in se je na ta način cela cerkev zibala po taktu koračnice ali „bolcerja“ kakor na kakem plesišču. Zato pa je vsak tak ofer dobro izpadel. — Kaj čuda da se ta grda navada še pri nas ni dala izlahka odpraviti; tem težje bo šlo v Dalmaciji, kjer še ni resnega umevanja v tem pogledu, in ne premore cela Dalmacija kake cerkvene glasbene šole ali pa reformatorja, kot smo imeli mi Slovenci prezaslužnega ravnatelja gospoda Anton Foersterja in sedaj njegove vredne

naslednike. Zahvalimo Boga, da so se razmere pri nas tako izboljšale, da imamo v cerkvi glasbo in petje, ki je svetemu kraju primerno! V Zadru pa se človek niti v cerkvi ne more otresti posvetnih nizkih mislij, saj nič ne razločujejo med glasbo v cerkvi, na koncertu ali v gostilni!

Konec maše završi zopet valovita koračnica, katere pa do konca nisem več poslušal. — Zunaj cerkve vprašam svojega sina, ki je komaj 10 let star in nima posluha, kako se mu je dopadlo petje in orgljanje, na kar mi odgovori, da še v svojem življenju ni slišal tako grdega petja, orgljanje pa da je za las podobno onemu „verkljanju“ v ljubljanskem Tivoli.

Pred cerkvijo na levi strani je knezoškofijsko semenišče. Zgradba je stara več sto let in ima nad vrati vsekane nadpis: „Archipraesul Zmaievich fundavit.“ Na drugem kraju pa: „Francisco I. Imperatori quod sospes Jaderam advenerit dioecesanum seminarium P anno MDCCCXVIII.“

Nameraval sem obiskati organista stolne cerkve, ker pa sem zvedel, da je rojen Italijan in ne zna drugega jezika, jaz pa le za silo lomim laščino, sem opustil svoj namen. Tudi ta gospod poučuje posvetno glasbo — seveda samo Italijane in italijanska društva — kakor oni na Reki. Kar je bilo omenjeno o prvem, velja tudi o tem. (Dalje prih.)

Organistovske zadeve.

I. Seznam organistov ljubljanske škofije v letu 1914.

Seznam organistov ljubljanske škofije, za čegar napravo se je zavzel preč. ljubljanski kn. škof. ordinarijat in v lanskem „Škofijskem listu“ (1913, VI. 68) in naročil eč. župnim uradom, da blagovolijo poslati potrebnih tozadevnih podatkov, je hvala Bogu dovršen¹⁾. „C. Gl.“ ga prinaša v današnji številki kot prilogo²⁾.

Kn. škof. ordinarijat je zahteval lansko leto za seznam organistov sledeče podatke:

1. ime, priimek, rojstni kraj in rojstno leto organista;
2. ali je obiskoval orglarsko šolo? Kje? Kako dolgo? Ali se je učil cerkvene glasbe event. pri kaki privatni osebi?
3. kraji in dobe event. prejšnjih služb;
4. ali opravlja poleg orgljanja in pevovodstva še kako drugo službo (cerkovništvo, tajništvo itd.)? Zna li tudi kako rokodelstvo?
5. približni njegovi skupni dohodki;
6. ali je starostno zavarovan?
7. ali je član organistovskega podpornega društva v Ljubljani?
8. kako deluje kot organist? Kako je sicer njegovo obnašanje?

¹⁾ Iz nekaj župnij ni bilo mogoče dobiti natančnih podatkov; v seznamu so zaznamovane s vprašajem (?). Kraji, kjer navadno ni organista, imajo ravno črto. Nekaj organistovskih mest je ravno sedaj izpraznjenih.

²⁾ Seznam je pri upravnistvu našega lista tudi na prodaj. Stane 20 vinarjev, s poštnino 25 vin.

V seznam so se sprejeli podatki samo glede prvih dveh vprašanj; podatki glede ostalih vprašanj bodo služili škofijski cerkvenoglasbeni komisiji v proučevanje organistovskih gmotnih razmer kakor tudi organistov samih.

Seznam izkazuje 285 organistov oz. 270 organistov in 15 organistinj.

Organistov, ki bi ne imeli nobene druge službe, je prav malo. Okrog 100 je takih, ki so obenem cerkovniki. Mnogi so občinski ali posojilnični tajniki, zastopniki Vzajemnega podpornega društva, drugi zopet vsakovrstni rokodelci (krojači, čevljarji, mizarji, urarji, knjigovezi itd.), nekateri so posestniki, drugi trgovalci. Deset jih je duhovniškega oz. redovniškega stanu, okrog 60 učiteljev in učiteljic.

Izmed vseh sta dva (2) dovršila dunajski konservatorij, 79 orglarsko šolo v Ljubljani, 10 orglarsko šolo v Celju, eden (1) orglarsko šolo v Celovcu. Samo obiskovalo pa jih je orglarsko šolo v Ljubljani 16, šolo v Celju 1. Pri privatnih osebah se jih je učilo cerkvene glasbe okrog 100,¹⁾ popolnih samoukov je prav malo.

Organistov, ki so se za svoj poklic pripravljali v orglarskih šolah, je v ljubljanski škofiji sedaj približno dobra tretjina izmed vseh skupaj.

V smislu okrožnice o cerkveni glasbi v ljubljanski škofiji, ki jo je izdal prevz. g. dr. Bonaventura Jeglič, knezoškof ljubljanski, in ki jo je „C. GL.“ prinesel pri 3. letošnji številki kot prilogo, je delati na to, da bodo organisti, v kolikor se bodo nadalje nastavljali, šolani in za svojo službo usposobljeni.

Kakor resnično se za povzdigo prave cerkvene glasbe v ljubljanski škofiji mnogo stori, ravno tako gotovo pa manjka še tu in tam razumevanja in vneme za to sveto in eminentno cerkveno zadevo in se glasba v cerkvi nekako bagatelizira. Seveda so v nekaterih krajih tega krive neugodne gmotne razmere, ki bi se pa brezdvomno — kakor so se že tu in tam — z nekolikim trudom in pritiskom na prizadete faktorje dale izboljšati. A da bi pa za trajno na mnogih cerkvenih korih — meni nič tebi nič — bil dober vsakdo, ki pozna, večasih tudi ne pozna not, ki zna morda par akordov na pamet zaigrati in nekaj lažjih cerkvenih pesmi na orglah ozir. harmoniju za silo spremljati, tega nikakor ne moremo trpeti, ker je to za cerkveno glasbo, pa tudi za splošno kulturno povzdigo našega ljudstva kar moč slabo in pogubno. Zadnji čas je, da to tam, kjer vladajo take razmere, postane drugače in da častiti cerkveni predstojniki tudi glasbi v cerkvi posvete ono pozornost in skrb, ki ji po božji in sv. cerkve volji gre.

* * *

St. Premrl.

II. Seja podpornega organistovskega društva dne 28. maja 1914.

Na novo sta bila v društvo sprejeta: gosp. Josip Juran, organist v Sv. Križu pri Kostanjevici, in gosp. Viktor Povše, organist v Naklem pri Kranju. — Podpora se je dovolila gosp. Petru Liparju, organistu v Mengšu, radi bolezni v družini in gosp. Blažu Uraniču, ki je zadnji čas oslepel in je sedaj navezan le na podporo dobrih sre. Eno prošnjo za podporo je odbor zavrnil.

¹⁾ Mnogi seveda žal le po nekaj mesecev.

III. Sestanek organistov

se bo vršil definitivno v sredo 24. junija v Novem mestu. Ker pride dopoldanski vlak iz Ljubljane v Novo mesto šele okrog 11. ure, se prične zborovanje ob pol 12 in sicer v Rokodelskem domu. Pri zborovanju bo gosp. deželni poslanec Mihelčič predaval o zavarovanju organistov. Po zborovanju bo skupni obed pri „Štemburju“ v Kandiji.¹⁾ Kdor se bo sestanka udeležil, naj se blagovoli prijaviti gosp. Ign. Hladniku, kapiteljskemu organistu v Novem mestu.

IV. Duhovne vaje za organiste in orglarske učence

se bodo vršile od ponedeljka 13. julija do četrтка 16. julija v Ljubljani (Marijanišče). Duhovne vaje bo vodil preč. gosp. misijonar dr. Anton Zdešar iz Mirna pri Gorici. Čč. gg. župnike ponovno prosimo, da opozore organiste na duhovne vaje, da jim dajo za to potreben dopust in primerno denarno podporo. Organisti, ki se nameravajo udeležiti duhovnih vaj in ki se še niso priglasili, naj to sigurno store do konca junija. Priglašajo se lahko „Podpornemu društvu organistov“ v Ljubljani ali „Uredništvu Cerkv. Glasb.“ Za petje pri sv. mašah se bodo rabile Foersterjeve zbirke „Cantica sacra“, I, II. in III. del. Kdor jih ima, naj jih prinese k duhovnim vajam seboj.

Razne reči.

Δ Na orglarski šoli v Ljubljani se bo o priliki sklepa šolskega leta 1913/14 vršilo v šolskih prostorih (Alojzijevišče, II. nadstropje) javno izpraševanje učencev združeno s produkcijami na klavirju in orglah. V petek 10. julija bo ob osmih dopoldne izpraševanje iz teorije, harmonije in kontrapunkta ter produkcije na klavirju. V soboto 11. julija bo ob osmih dopoldne izpraševanje iz liturgike in cerkvenoglasbene zgodovine ter produkcije na orglah. V nedeljo 12. julija bodo učenci orglarske šole izvajali v stolnici P. Robert Rossovo latinsko mašo „Veni de Libano“, za dvoglasni moški zbor in orgle. Od 13. do 16. julija se bodo orglarski učenci skupno z organisti udeleževali duhovnih vaj v Marijanišču. Po duhovnih vajah dobe spričevala.

Prihodnje šolsko leto 1914/15 se prične na ljubljanski orglarski šoli v sredo 16. septembra.

Δ Zboljšanje pedalne igre. — Ako igrate na orgle z oktavnimi kopolami, ste gotovo opazili, da pedal ni pel polno, ker ni bil ž njimi zvezan. Ni se torej moglo igrati: pedal solo v pravem pomenu. Temu se odpomore pri pnevmatični sestavi orgel na prav preprost način. Kdor hoče videti kako, naj pride na Vič, kjer je gospod Milavec ravno te dni orgle tako izpopolnil.

Razpisana organistovska služba.

Razpisuje se služba organista v Škocijanu pri Mokronogu. Letni dohodki K 600 in prosto stanovanje. Prošnje naj se vlagajo pri podpisnem župnijskem uradu do 1. julija 1914.

Župnijski urad Škocijan pri Mokronogu.

Karol Čuk, župnik.

¹⁾ Dobro bi bilo, da bi organisti prinesli seboj pesmarice: Aljaževi (sv. Mohorja) in Glasbene Maticе, da bo mogoče med obedom katero zapeti.

Današnjemu listu je pridejana 6. štev. prilog.

Odgovorni urednik lista in glasbene priloge Stanko Premrl.

Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.